

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Šmihelska c. 14, 8000 Novo mesto

tel: 07/373 05 70, fax. 07/373 05 90

www.kmetijskizavod-nm.si

Kraj: Novo mesto
Datum: marec 2020

Setev lucerne, detelje in DTM

Od sredine marca dalje nastopi čas priporočene setve lucerne, detelje in deteljno-travnih mešanic (DTM). Za vse te rastline velja, da so nujne v vsakem poljskem kolobarju, če želimo, da bo kmetovanje trajnostno in da se bo godnost tal izboljševala. V izrednih razmerah, ko je poudarek na večji samooskrbi s krmo, postane pridelava lucerne in detelj tudi nujna, če si želimo zagotoviti oz. povečati lastno beljakovinsko krmo. Kljub temu, da so za setev omenjenih rastlin bolj priporočeni jesenski setveni roki, je lahko tudi spomladanska setev uspešna, če imamo srečo z dovolj vlage v tleh in uspemo zmanjšati zapleveljenost mladega posevka, z dodajanjem varovalnega dosevka (npr.: 40kg/ha ovsa).

Kdaj izbrati lucerno in kdaj dati prednost DTM je pogosto vprašanje. V sušnih tleh, ki niso zakisana in imajo pH med 6 in 7 ter prostor za 2-3 letno pridelavo na njivi, je smiselno sejati lucerno, saj bomo tako pridelali največjo količino beljakovinske krme. V primeru, ko so tla zakisana, težja in slabše strukture ter potrebujemo krmo za košnjo ali pašo pa ima prednost ustrezna DTM.

V semenarskih hišah ponujajo veliko že pripravljenih mešanic, med katerimi izberimo najbolj primerno za naš način in intenzivnost rabe ter rastne pogoje. Pri mešanicah za bolj intenzivno rabo, je potrebno predvideti tudi več gnojenja, kot za bolj ekstenzivno rabo. Različen sestoj mešanic se nudi za lahka in sušna tla kot za težka in vlažna tla. Mešanice se ločijo tudi glede na to ali bomo krmo uporabljali s košnjo, pašo ali bomo kombinirali obe rabi. Priporočilo za porabo semena DTM je med 25-40 kg/ha, za lucerno pa zadošča že 25-30 kg/ha in manj, če se zadovoljimo, da bodo prvo odkosi nekoliko nižji, kar pa tudi ni nujno, saj se več sort lucerne zel hitro razraste.

Kakšne pridelke v naših razmerah lahko pričakujemo od različnih sort lucerne, črne detelje ali različnih DTM, si lahko pogledate na povezavi: https://www.kis.si/f/docs/Krmne_rastline/J_TDM_2.pdf. Tu so predstavljeni rezultati iz uradnih poskusov, ki jih izvaja Kmetijski inštitut Slovenije. Poleg višine pridelkov v večletnih poskusih boste našli tudi krmno vrednost pridelka: vsebnost surovih beljakovin in NEL vrednosti, na poskusih v Jablah in Rakičanu.

Podatki o rezultatih uradnih poskusov različnih sort črne detelje v Rakičanu:

Sortni poskus/Variety trial										Črna detelja/ Red clover				
Rakičan										Trifolium pratense				
Leto/Year: 2018														
Prejšnji posevek: ozimna pšenica										Previous crop: winter wheat				
Datum setve: 29.09.2017										Date of sowing: 29.09.2017				
Setvena količina: 20 kg/ha, medvrstna razdalja 15 cm										Seed rate: 20 kg/ha, interrow spacing 15 cm				
Zasnova poskusa: naključni blok v 4 ponovitvah, osnovna parcela 6 m ²										Trial layout: randomised block design in 4 repetitions, plot size 6 m ²				
Gnojenje v prvem letu rabe: 35 kg/ha N, 100 kg/ha P ₂ O ₅ , 150 kg/ha K ₂ O										Fertilization in first year: 35 kg/ha N, 100 kg/ha P ₂ O ₅ , 150 kg/ha K ₂ O				
Število košenj: 4 (25.04., 05.06., 24.07., 25.10.) 24.07 in 25.10. čistilna košnja										Number of cuttings: 4 (25.04., 05.06., 24.07., 25.10.) 24.07. and 25.10. sanitary cutting				
SORTA VARIETY	Izvor Origin	Dobavitelj semena Seed supplier	Priljubljen Popul.	Prečiščen #Pure bredness	Višina rastlin 1 košnje Plant height 1st cut	Splošni videz General appearance	Odpornost proti boleznim Resistance to disease	SB/CP		NEL/NEL		2018		
								Vsebnost Contents	Pridelek Yield	Vsebnost Contents	Pridelek Yield	Pridelek zelenjaja Herbage yield	Rodnostna skupina Yield category	
							1-9 1=veliko dobro very good	1-9 1=veliko dobro very good	g/kg SS g/kg DM	kg/ha	Mt/kg SS Mt/kg DM	000 Mt/ha	t/ha (SS) t/ha (DM)	
Poljanka	SLO 1	SLO 1	2a	1,0	47	1,7	1,0	164	2358	5,31	76,5	14,41	I	
Rozeta	PL 1	SLO 3	2a	1,0	52	2,3	1,0	170	2267	5,37	71,8	13,36	II/1	
Discovery	F 3		2a	1,0	48	2,0	1,0	154	2047	5,15	68,2	13,26	II/1	
Živa	SLO 1	SLO 1	2a	1,0	52	1,7	1,0	158	1965	5,23	65,2	12,45	II/2	
Zoja	SRB 3	SLO 7	2a	1,0	56	1,3	1,0	154	1803	5,02	58,7	11,68	III	
Global	D 8	SLO 3	2a	1,0	50	2,0	1,0	174	2008	5,60	64,7	11,55	III	
Povprečje/Mean												12,79		
LSD (0,05)												0,78		

Vir: https://www.kis.si/f/docs/Krmne_rastline/J_TDM_2.pdf.

Podatki o rezultatih uradnih poskusov različnih sort lucerne v Rakičanu:

Sortni poskus/Variety trial										Lucerna/ Lucerne				
Rakičan										Medicago sativa L.				
Leto/Year: 2018														
Prejšnji posevek: tritikala										Previous crop: triticale				
Datum setve: 23.03.2015										Date of sowing: 23.03.2015				
Setvena količina: 25 kg/ha, medvrstna razdalja 15 cm										Seed rate: 25 kg/ha, interrow spacing 15 cm				
Zasnova poskusa: naključni blok v 4 ponovitvah, osnovna parcela 6 m ²										Trial layout: randomised block design in 4 repetitions, plot size 6 m ²				
Gnojenje v četrtem letu rabe: 35 kg/ha N, 100 kg/ha P ₂ O ₅ , 150 kg/ha K ₂ O										Fertilization in fourth year: 35 kg/ha N, 100 kg/ha P ₂ O ₅ , 150 kg/ha K ₂ O				
Število košenj: 4 (25.04., 05.06., 24.07., 25.10.) 25.10. čistilna košnja										Number of cuttings: 4 (25.04., 05.06., 24.07., 25.10.) 25.10. sanitary cutting				
SORTA VARIETY	Izvor Origin	Dobavitelj semena Seed supplier	Višina rastlin 1 košnje Plant height 1st cut	Prečiščenost #Pure bredness	Odpornost proti boleznim Resistance to disease	Splošni videz General appearance	SB/CP		NEL/NEL		2018		2016-2018	
							Vsebnost Contents	Pridelek Yield	Vsebnost Contents	Pridelek Yield	Pridelek zelenjaja Herbage yield	Rodnostna skupina Yield category	Povprečni pridelek zelenjaja Average herbage yield	Povprečni rodniška vrednost Average relative herbage yield
							1-9 1=veliko dobro very good	1-9 1=veliko dobro very good	g/kg SS g/kg DM	kg/ha	Mt/kg SS Mt/kg DM	000 Mt/ha	t/ha (SS) t/ha (DM)	%
PR57N02	USA 1	SLO 6	59	1,0	1,0	1,78	3972	5,01	111,8	22,30	I	17,23	104	
Soča	SLO 3	SLO 3	58	1,0	1,0	1,74	3845	4,87	107,5	22,07	I	16,66	101	
Gea	IS	SLO 2	63	2,5	1,0	1,58	3485	4,68	103,0	22,02	II/1	16,16	98	
Mediana	SRB 3	SLO 7	61	1,0	1,0	1,64	3533	4,87	105,0	21,54	II/2	16,37	99	
Čačanka-10	SRB 2		62	2,5	1,0	1,83	3929	4,89	104,8	21,43	II/2	17,53	106	
Kruna	SLO 3	SLO 3	62	2,0	1,0	1,62	3364	4,62	95,7	20,71	II/3	16,37	99	
KIS R-95	SLO 1	SLO 1	64	1,0	1,0	1,70	3513	4,74	97,9	20,67	II/3	16,40	99	
HytaForce 2420 Wet	USA 2		64	2,0	1,0	1,91	3747	4,96	97,2	19,60	III	15,51	94	
Povprečje/Mean												21,29		
LSD (0,05)												0,74		

Vir: https://www.kis.si/f/docs/Krmne_rastline/J_TDM_2.pdf

Podatki o rezultatih uradnih poskusov različnih DTM v Jabljah

Poskus z mešanicami/Mixture trial			Dve do tri letne travno deteljne mešanice/Short term grass-clover mixtures										
Jabljje													
Leto/Year: 2018													
Prejšnji posevek: črna detelja			Prejšnji posevek: rdeča detelja										
Datum setve: 30.09.2014			Date of sowing: 30.09.2014										
Setvena količina: 32 kg/ha, medvrstna razdalja 15 cm			Seed rate: 32 kg/ha, interrow spacing 15 cm										
Zasnova poskusa: naključni blok v 4 ponovitvah, osnovna parcela 6 m ²			Trial layout: randomized block design in 4 repetitions, plot size 6 m ²										
Gnojenje v četrtem letu rabe: mešanice 8: 156 kg/ha N, 110 kg/ha P ₂ O ₅ , 110 kg/ha K ₂ O			Fertilization in fourth year: mixtures 8: 156 kg/ha N, 110 kg/ha P ₂ O ₅ , 110 kg/ha K ₂ O										
Gnojenje v četrtem letu rabe: mešanice 1,2,3,4,5,6,7: 130 kg/ha N, 90 kg/ha P ₂ O ₅ , 90 kg/ha K ₂ O			Fertilization in fourth year: mixtures 1,2,3,4,5,6,7: 130 kg/ha N, 90 kg/ha P ₂ O ₅ , 90 kg/ha K ₂ O										
Število košenj: 3 (30.05., 10.08., 24.10.)			Number of cuttings: 3 (30.05., 10.08., 24.10.)										
MEŠANICA MIXTURE	Debelost stebel Stem thickness	Širina vrta Cutting impression	Delež meteljnic Proportion of legumes			SB/CP		NEL/NEL		2018		2015-2018	
			1 košnja cut	2 košnja cut	3 košnja cut	Vsebnost Content	Pridelek Yield	Vsebnost Content	Pridelek Yield	Pridelek: rešnja Herbage yield	Rodovitna skupina Yield category	Povprečni pridelek rešnje Average herbage yield	Povprečna rešnja na vrednost prideleka rešnje Average rethene herbage yield
			%	%	%	g/kg SS g/kg DM	kg/ha	ND/kg SS MJ/kg DM	000 ND/ha	t/ha (SS) t/ha (DM)		t/ha (SS) t/ha (DM)	%
Futterprofi LR	SLO 5	3,5	0	20	15	100	1527	4,65	71,0	15,27	I	12,13	106
Futterprofi IM	SLO 5	6,0	5	10	5	97	1392	4,57	65,8	14,41	I	12,25	107
Agrosaat 5 plus	SLO 2	3,5	0	0	5	74	980	4,46	59,2	13,30	I	12,44	108
Futterprofi KM	SLO 5	6,5	3	5	5	85	1070	4,56	57,3	12,56	II/1	11,94	104
Agrosaat 5	SLO 2	6,0	5	0	0	100	1221	4,59	55,9	12,18	II/2	11,64	101
TM 222	SLO 1	7,5	10	5	5	98	933	4,63	44,1	9,48	III	11,59	101
Agrosaat 4	SLO 2	7,5	5	10	40	106	1001	4,84	45,9	9,48	III	10,20	89
M. ljuljka Laška	SLO 1	8,0	10	20	25	126	1130	4,90	44,0	9,00	III	9,78	85
Povprečje/Mean										11,96		11,50	100
LSD (0,05)										0,69			

Manjcovena ljuljka Laška je v poskus vključena za primerjavo.

Vir: https://www.kis.si/f/docs/Krmne_rastline/J_TDM_2.pdf

Želim vam uspešno setev!

Mateja Strgulec
KGZS-Zavod NM